

ливіших та впливових показників постає поруч із вибором правильного методичного підходу до оцінювання фінансової безпеки [3]. Вважаємо, що при виборі показників оцінки фінансової безпеки варто врахувати досвід вітчизняних банків України та зовнішні і внутрішні загрози, не ігноруючи вплив на фінансовий стан політичної ситуації та дії воєнного стану в країні. Традиційні методи базуються на оцінці надійності функціонування банку та його стабільності. Нетрадиційні методи використовують аналіз ризиків і визначення ринкової вартості банку, і не є поширеними у використанні, оскільки для такого аналізу потрібна важкодоступна інформація щодо тенденцій на ринку, а основним їх недоліком є відсутність аналізу фінансового стану та оцінки загроз.

Висновки. Методичні підходи до оцінки фінансової безпеки банків є досить неоднозначними та різними, проте більшість з них базується на кількісних методах оцінювання, проте кожен банк вибиратиме той підхід, який найбільше допоможе з аналізом рівня фінансової безпеки банку, та убезпечить від впливу негативних чинників і попередить про наслідки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення). Київ. 2014. 760 с.
2. Розробка методичного підходу до оцінювання інтегрального рівня фінансової безпеки комерційних банків із урахуванням вартісно грошової складової. URL: https://radaecon.kname.edu.ua/images/Dis/diser_Rodchenko_3.pdf (дата звернення: 05.04.2023).
3. Фінансова безпека підприємств і банківських установ. URL: <https://pravo.studio/finansov-osnovyi/finansova-bezpeka-pidpriemstv-bankivskih.html> (дата звернення: 05.04.2023).

Худолій Ю. С.

канд. екон. наук, доцент

Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ BIG DATA У БАНКІВСЬКОМУ БІЗНЕСІ

Вступ. Поширення Big Data значно змінило фінансову індустрію. Тепер клієнти не обов'язково відвідують місцеві банківські відділення і не вирішують усі свої банківські потреби через касира. Фактично, більшість клієнтів використовує мобільний та онлайн-банкінг, щоб мати доступ до широкого спектра фінансових продуктів. З розвитком інтернету та соціальних мереж банківський сектор, як і вся світова економіка, зазнав фундаментальних змін.

Big Data у банківському бізнесі мають доступ до величезного обсягу інформації, яку вони використовують для кращого розуміння своїх клієнтів і можливості запропонувати їм більш персоналізовані продукти та послуги.

Мета роботи. Метою даного дослідження є розгляд ключових характеристик технології Big Data, визначення основних напрямів та переваг застосування цієї технології у банківському бізнесі.

Основна частина. Big Data (з англ. дослівно «великі дані») – група технологій та методів, за допомогою яких аналізують і обробляють величезну кількість даних, як структурованих, так і неструктурованих, для отримання якісно нових знань. Якщо підсумувати, то це інформація, що не піддається обробці класичними способами через її величезний об’єм. Big Data мають характеристики які визначають специфічні риси цієї технології, розглянемо їх далі.

Обсяг. Обсяг даних – це їх об’єм, який вимірюється в гігабайтах (GB), зетабайтах (ZB) і йоттабайтах (YB). Галузеві тенденції передбачають значне збільшення обсягу даних протягом наступних кількох років. Раніше виникали проблеми зі зберіганням і обробкою цього величезного обсягу даних, але сьогодні дані, зібрані з усіх цих джерел, організовуються за допомогою розподілених систем, таких як Hadoop. Розуміння корисності даних вимагає знання їх величини. Крім того, за допомогою обсягу можна визначити, чи є набір даних великими даними, чи ні.

Швидкість. Швидкість описує швидкість обробки даних. Будь-яка значна операція з даними повинна виконуватися з високою швидкістю. Зв’язок вхідних наборів даних, спалахи активності та швидкість змін складають це явище. Датчики, платформи соціальних мереж і журнали додатків постійно генерують величезні обсяги даних. Немає сенсу витратити на це час або зусилля, якщо потік даних не постійний.

Різноманітність. Значну кількість різних типів великих даних називають різноманітними. Оскільки це впливає на продуктивність, це одна з головних проблем, з якою зараз має справу сектор великих даних. Дуже важливо впорядкувати свої дані, щоб була змога ефективно керувати їх різноманітністю. Різноманітність – це широкий спектр інформації, яку ви збираєте з численних джерел.

Достовірність. Правильність даних називається достовірністю. Точність висновків може серйозно постраждати через низьку достовірність, що робить їх однією з найважливіших якостей Big Data. Вона визначає рівень достовірності даних. Важливо видалити інформацію, яка не є важливою, і використовувати решту даних для обробки, оскільки більшість даних, які вам трапляються, є неструктурованими.

Цінність. Цінність – це перевага, яку дані надають банкам. Це одна з найважливіших основ Big Data. Аналітики спочатку перетворюють необроблені дані в знання. Найкращі дані з цієї колекції потім витягуються після її очищення. На цьому наборі даних виконується аналіз і розпізнавання образів. Результати методу можуть бути використані для визначення цінності даних.

Наразі Big Data можуть застосовуватися майже в усіх сферах банківського бізнесу, далі розглянемо деякі з них.

Виявлення та попередження шахрайства. Виявленню та запобіганню шахрайства надзвичайно допомагає машинне навчання, яке живиться великими даними. Завдяки аналітиці, яка вивчає тенденції покупок, можливо зменшити загрози безпеці платіжних карток. У разі викрадення захищеної та цінної інформації про кредитну картку банки тепер можуть негайно заморозити картку та транзакцію, а також попередити споживача про загрозу безпеці.

Точне оцінювання ризику. Big Data в комплексі із машинним навчанням все частіше використовується для прийняття основних фінансових рішень, таких як інвестиції та позики. Рішення на основі прогнозованої аналітики враховують усе, від економіки до сегментації клієнтів і корпоративного капіталу, щоб визначити потенційні ризики, такі як неправильні інвестиції чи платежі.

Категоризація клієнта. Це дуже корисна та ефективна функція, яка надає можливість класифікувати клієнтів на основі їхньої фінансової діяльності, як-от заробіток, витрати, заощадження та інвестиції. Функціональна та значуща інформація клієнтів розпізнається та класифікується на основі їхніх фінансових потреб. Це дає змогу керівництву банку краще зрозуміти межі фінансових послуг, рівень яких їм потрібно було підвищити або знизити. Ця функція допомагала і продовжує допомагати керівництву банку у плануванні процентних ставок та інших фінансових послуг.

Підвищення ефективності ручних процесів. Масштабованість – це особливість рішень для інтеграції даних, яка дає змогу їм розвиватися в міру зміни потреб банківського бізнесу. Банки, що видають кредитні картки, можуть автоматизувати рутинні операції, скоротити робочі години ІТ-персоналу та надати інформацію про повсякденну діяльність своїх клієнтів, маючи доступ до повної картини всіх транзакцій щодня.

Крім того, великі дані для банківського бізнесу можна розглядати через призму моделей витрат, кредитної інформації, фінансового стану та моніторингу соціальних мереж, щоб краще зрозуміти поведінку та моделі споживачів. Аналітика банківських клієнтів на основі Big Data відкриває нові можливості для отримання додаткового прибутку.

Висновки. Отже, застосування Big Data у банківському бізнесі має значні переваги, такі підвищення кіберзахисту клієнтів банку, покращення якості продуктів та сервісів, їх персоналізація, якісніше оцінювання банківських ризиків, зростання ефективності ручних процесів. Але застосування даної технології ставить перед банками значні виклики, подолання яких призведе до суттєвої трансформації моделі банківського бізнесу, що існує наразі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Khan, Mohammed (2018). BigData Analytics Techniques to Obtain Valuable Knowledge. *Indian Journal of Science and Technology*. 11. URL: 10.17485/ijst/2018/v11i14/120977 (дата звернення: 16.03.2023).

2. Big Data for Banking: Use Cases, Features, Toolkits, Skillset. URL: <https://svitla.com/blog/big-data-for-banking-use-cases-features-toolkits-skillset> (дата звернення: 16.03.2023).

3. Big Data In Banking Industry: Benefits, Uses and Challenges. URL: <https://www.analytics-steps.com/blogs/big-data-banking-industry-benefits-uses-and-challenges> (дата звернення: 18.03.2023).

Козлов В. П.

канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
ДонНУ імені Василя Стуса

Дем'янчук Р. В.

магістрант (здобувач вищої освіти)
ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
ДонНУ імені Василя Стуса

ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ

Вступ. Безготівкові розрахунки є важливою складовою банківської системи. Останнім часом цей вид платежів набуває все більшої популярності, тому що він є зручним та безпечним. Через це постає необхідність постійного вдосконалення технологій розвитку безготівкових розрахунків у банківській системі.

Мета роботи – визначити інноваційні вектори розвитку безготівкових розрахунків у банківській системі та визначити проблеми, пов'язані з безпекою та конфіденційністю даних під час безготівкових розрахунків.

Основна частина. Завдання безготівкових розрахунків у банківській системі полягає в забезпеченні миттєвості та безпеки операцій для клієнтів і банків. Вони виступають важливою складовою економіки та фінансової інфраструктури країни, оскільки дозволяють ефективно управляти фінансовими потоками, зменшувати витрати на розрахункові операції, а також знижувати ризики розрахунків між контрагентами.

Інноваційні вектори розвитку безготівкових розрахунків у банківській системі охоплюють кілька аспектів, серед яких: впровадження новітніх технологій та розробка програмного забезпечення, створення нових електронних платіжних систем, забезпечення безпеки та захисту персональних даних клієнтів, вдосконалення законодавства та регулювання у сфері безготівкових розрахунків, а також сприяння інтеграції банківської системи з міжнародними фінансовими ринками.

Одним з основних інноваційних векторів є впровадження новітніх технологій та розробка програмного забезпечення. Новітні технології, такі як штучний інтелект, блокчейн та інші, можуть бути використані для покращення безпеки операцій, автоматизації процесів, зменшення часу на операції та забезпечення зручності для клієнтів [1]. Наприклад, технологію «блокчейн» можна використо-